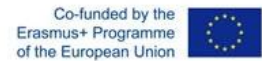

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**Матеріали навчально-методичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ
ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

Чернівці 2016

УДК 61+615.1:378.147 ББК 5:74.58

Редакційна колегія:

Бойчук Т.М. (голова), Геруш І.В. (заступник голови), Федів В.І., (відповідальний секретар), Федів О.І., Колоскова О.К., Кузняк Н.Б., Геруш О.В., Плеш І.А., Пашковський В.М., Ходоровський В.М., Ткач Є.П., Гарас М.Н., Олар О.І. (секретар).

Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції (Чернівці, 20 квітня 2016 р.). – Чернівці, 2016. – 515 с.

У збірнику містяться матеріали навчально-методичної конференції педагогічних працівників Буковинського державного медичного університету, які висвітлюють методичні, методологічні, організаційні і психологічні проблеми додипломної та післядипломної підготовки лікарів, провізорів, медичних сестер, фармацевтів, можливі шляхи вирішення цих проблем у сучасних умовах. Окремі розділи збірника присвячені узагальненню досвіду впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, використанню інформаційно-комунікаційних технологій підтримки навчального процесу, приділено увагу питанням формування інноваційного, гуманістичного, демократично орієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

Усі роботи представлені в авторській редакції.

ББК 5:74.58

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (протокол № 7 від 24 березня 2016 року)

© Вищий державний
навчальний заклад України
«Буковинський державний
медичний університет», 2016

У рамках модуля 1 студенти послідовно вивчають семіотику основних суб'єктивних та об'єктивних проявів патології органів дихання, серцево-судинної системи, органів травлення, а також фізикальні методи обстеження зазначених систем органів та основи інтерпретації даних лабораторних та інструментальних методів обстеження.

У рамках модуля 2 відбувається узагальнення і систематизація попередньо набутих знань під час вивчення типових клінічних проявів найпоширенішої патології внутрішніх органів людини.

На жаль, існує диспропорція щодо розподілу між модулями об'єму матеріалу, який пропонується засвоїти студентам. Величезна кількість симптомів (наприклад, дані загального та локального огляду шкіри, патологічні форми грудної клітки тощо); алгоритми проведення окремих комплексних діагностичних заходів (чітка послідовність пальпації лімфатичних вузлів, топографічна перкусія легень) у програмі першого модуля та тривала перерва у навчанні впродовж зимових канікул останніх двох років створюють велике розумово-емоційне навантаження у період, що передуює складанню підсумкового модульного контролю. Вивчення клінічної картини окремих захворювань у рамках модуля 2, що віддалене у часі від моменту опанування практичних навичок з відповідної теми, дещо ускладнює сприйняття матеріалу.

Можливо, раціональним був би розподіл матеріалу за змістовими модулями, асоційований із певною системою органів та клінічним напрямком (пульмонологія, кардіологія/ревматологія, гастроентерологія тощо. Це б дозволило більш досконало вивчити теоретичний матеріал, відпрацювати практичні навички, і одразу закріпити набуті знання у клініці, при наочному засвоєнні симптомів та синдромів відповідних органів та систем.

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ «ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ» НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ

Т.О. Ілащук, Л.В. Мікулець

Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.) визначає «компетентність» як динамічну комбінацію знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особистості успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти. У цьому законі закладено розуміння компетентності фахівця з вищою освітою як певної сукупності компетентностей, що формуються та розвиваються у нього під час навчання у ВНЗ. Проте аналіз літературних джерел показує, що немає узгодженої точки зору щодо

переліку професійних компетентностей, які мають бути сформовані у студента-медика при закінченні вищого навчального закладу.

Проектування освітніх програм на основі компетентнісного підходу (загальноєвропейський проект TUNING) означає: відображення у системному і цілісному вигляді результатів освіти; формування результатів освіти у ВНЗ як ознака готовності студента/випускника продемонструвати відповідні знання, уміння і цінності; визначення структури компетенцій, які повинні бути придбані і продемонстровані, тим хто навчається. В результаті було створено перелік компетентностей фахівця з різних галузей знань, які містять 31 позицію (наприклад: уміння спілкуватись другою мовою, уміння застосовувати знання в практичних ситуаціях, уміння приймати обґрунтовані рішення, уміння думати абстрактно, аналізувати та синтезувати, уміння працювати в команді та ін.). З огляду на це постає питання інструментів їх формування у студента-медика.

При підготовці практичних занять на основі компетентнісного підходу необхідно, перш за все, визначитись з переліком компетентностей, педагогічних методик навчання, формулювання видів робіт студента і критеріїв оцінки результатів навчання, а також визначення рівня їх компетентності.

Умовами для забезпечення інтегрованого підходу є поєднання традиційних та сучасних форм, методів та технологій навчання студентів, мотивація активності студентів та їх інтеракцію, обговорення, дискусії, застосування стандартизованих пацієнтів, клінічних обходів та ін.

У вищій медичній освіті на сьогоднішній день виділяють педагогічні методи, що забезпечують інтеракцію студентів. Застосування таких методів викладачами сприяє формуванню професійних компетентностей.

Одним із найбільш ефективних методів, особливо під час вступної частини, є «мозковий штурм». Метод мозкового штурму (англ. brainstorming) придуманий Алексом Осборном (США) у 40-ві роки 20-го століття. Алекс Осборн звернув увагу на те, що в певній обстановці одні люди починають генерувати величезну кількість ідей, а інші, згідно з особливостями свого мислення, більш схильні до аналізу та критичної оцінки чужих ідей та їхньої розробки. Мозковий штурм — методика стимуляції творчої активності та продуктивності для розв'язання проблеми. Мозковий штурм — це метод розв'язування невідкладних завдань за дуже обмежений час. Суть методу полягає в тому, що необхідно висловити найбільшу кількість ідей за невелику кількість часу, обговорити та здійснити їхній відбір. Цей метод використовується для розвитку творчих здібностей або для розв'язання складних проблем. Метод мозкового штурму можна використовувати в різних формах діяльності: у роботах з малими групами, командами, великими групами (гра з глядачами). Найоптимальнішими вважають групи від 3 до 12 осіб (кількість учасників повинно ділитися на 3).

Метод мозкового штурму, а саме мозковий штурм у загальному колі, широко використовується на кафедрі пропедевтики внутрішніх хвороб під час проведення практичних занять. Викладач починає його із постановки

перед студентами чітко сформульованого проблемного питання, яке дає змогу висувати багато версій для відповіді, і запрошує студентів висловлювати ідеї та коментарі. Під час «висунення ідей» не можна ігнорувати жодною. Необхідно залучати всіх до висунення якомога більшої кількості ідей. Якщо під час мозкового штурму не вдається отримати багато варіантів, це говорить про те що студенти бояться висловлюватись. Об'єднання або заміна раніше висунутих ідей часто веде до появи нових, які перевершують висловлені раніше.

Висновки. Професійна підготовка студента-медика неможлива без врахування основних положень компетентнісного підходу, який сприяє підвищенню якості навчання та використанню ефективних педагогічних технологій. Створення умов для формування необхідних компетентностей сприяє продуктивності та конкурентності фахівця на ринку праці.

ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД В АСПЕКТІ ВИВЧЕННЯ ПАТОМОРФОЛОГІЇ

В.В. Іліка

Кафедра патологічної анатомії

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Загальний об'єкт пізнання всієї медичної науки, в свою чергу розчленовується в процесі її диференціації на окремі частини, сторони, відносини і аспекти, які є об'єктами спеціальних медичних наук. Однак, щоб створити цілісну наукову картину світу в медицині, реконструювати в знанні об'єкт, необхідно пов'язати, об'єднати ті теоретичні фрагменти наукового знання, які даються цими науками. Тобто, для ефективної підготовки майбутнього медика навчальний процес потребує інтегративного підходу.

Інтегративний підхід заповнює цілісність сприйняття ситуації, дає студентам комплексне бачення будь-яких проблем, явищ, досліджуваних в різних медичних дисциплінах, тим самим сприяє підвищенню наукового рівня знань студентів, розвитку логічного мислення, усуває дублювання у вивченні матеріалу, економить навчальний час, позбавляє від стомлюваності, орієнтує мислення на майбутнє і створює сприятливі умови для навчання.

Потребує інтегративного підходу і вивчення патоморфології, адже не викликає сумнівів те, що знання з патоморфології ефективно можна здобути тільки на основі достатніх знань з інших медичних дисциплін, у першу чергу з нормальної анатомії та гістології, адже не можна кваліфіковано описати і дати наукове тлумачення змінам в ураженому органі без твердої уяви про його нормальну структуру. Патоморфологія нерозривно пов'язана з клінікою. Кожне захворювання має характерні клінічні симптоми, які у конкретного хворого проявляються в певних комбінаціях з неоднаковою інтенсивністю і на підставі їх аналізу клініцист має встановити діагноз та призначити лікування. Патологоанатоми, навпаки, абстрагуються від окремих проявів хвороби, а намагається вникнути в її глибинну суть, виявити фундаментальні

МОТИВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ <i>С.Є.Дейнека, О.О.Бліндер, Д.В.Ротар, В.К.Свіжак, В.С.Джуряк</i>	80
АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ АЛЕРГОДЕРМАТОЗІВ СТУДЕНТАМ МЕДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ <i>О.І. Денисенко, Н.А. Степан, М.В. Сторожук</i>	81
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ «ВІЛ-ІНФЕКЦІЯ/ СНІД» СТУДЕНТАМ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «СЕСТРИНСЬКА СПРАВА» <i>О.І. Денисенко, М.П. Перепічка, О.В. Денисенко</i>	82
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ СИТУАТИВНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ІІ КУРСУ ПРИ ВИКЛАДАННІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БІООРГАНІЧНА І БІОЛОГІЧНА ХІМІЇ» <i>М.В. Дікал</i>	83
САМОСТІЙНА РОБОТА ЯК КЛЮЧ ДО САМОРЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТА-МЕДИКА <i>І.І. Заморський, В.М. Драчук, О.М. Горошко</i>	84
РОЛЬ ТВОРЧОЇ СПІВПРАЦІ ВИКЛАДАЧІВ І СТУДЕНТІВ <i>О.І. Захарчук, Ж.М. Гаїна</i>	85
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИХОВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ <i>Н.І. Зорій</i>	86
МІСЦЕ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ПЕДІАТРИЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ НАВЧАННЯ <i>Л.А. Іванова, М.Н. Гарас</i>	87
ГРАФІЧНІ ЗАДАЧІ З ОНКОЛОГІЇ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ СПОСІБ ЗАСВОЄННЯ ТЕОРЕТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ ТА РОЗВИТКУ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ <i>О.І. Іващук, В.Ю. Бодяка, В.П. Унгурян, І.Я. Гушул, І.Д. Постевка, В.В. Шульгіна</i>	88
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ МАЙБУТНІМ ЛІКАРЯМ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ ОЦІНКИ ЗНАНЬ <i>Т.О. Ілащук, О.П. Микитюк</i>	89
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ «ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ» НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ <i>Т.О. Ілащук, Л.В. Мікулець</i>	90
ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД В АСПЕКТІ ВИВЧЕННЯ ПАТОМОРФОЛОГІЇ <i>В.В. Іліка</i>	92
ПЕРЕВАГИ ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ-МЕДИКІВ <i>В.В. Іліка</i>	93
